

KERTOMUS

Euroopan kemikaaliviraston tilinpäätöksestä varainhoitovuodelta 2016 sekä viraston vastaus

(2017/C 417/15)

JOHDANTO

1. Euroopan kemikaalivirasto (jäljempänä "virasto") perustettiin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 1907/2006⁽¹⁾. Helsingissä sijaitsevan viraston keskeisinä tehtävinä on varmistaa korkeatasoinen ihmisten terveyden ja ympäristön suojele sekä aineiden vapaa liikkuvuus sisämarkkinoilla ja edistää samalla kilpailukykyä ja innovaatioita. Virasto edistää myös vaihtoehtoisten menetelmien kehittämistä aineiden vaarojen arvioimiseksi.
2. Taulukossa esitetään viraston avainluvut⁽²⁾.

Taulukko

Viraston avainluvut

	2015	2016
Talousarvio (miljoonaa euroa) ⁽¹⁾	114,8	110,1
Henkilöstö 31. joulukuuta ⁽²⁾	572	578

⁽¹⁾ Talousarviota koskevat luvut perustuvat maksumäärärahoihin.

⁽²⁾ Virkamiehiä, väliaikaisia toimihenkilöitä ja sopimussuhteisia toimihenkilöitä ja kansallisia asiantuntijoita.

Lähde: Viraston toimittamat tiedot.

TARKASTUSLAUSUMAN PERUSTANA OLEVAT TIEDOT

3. Tilintarkastustuomioistuimen valitsema tarkastustapa käsittää analyttiset tarkastustoimenpiteet, tapahtumien suoran testaamisen ja viraston valvontajärjestelmien keskeisten kontrollien arvioinnin. Tämän lisäksi hyödynnetään muiden tarkastajien työhön perustuvaa evidenssiä ja analysoidaan toimivan johdon vahvistusilmoitukset.

LAUSUNTO

4. Tilintarkastustuomioistuin on tarkastanut

a) viraston tilinpäätöksen, joka sisältää tilinpäätöslaskelmat⁽³⁾ ja kertomukset talousarvion toteuttamisesta⁽⁴⁾ 31. joulukuuta 2016 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja

b) tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 287 artiklan mukaisesti.

⁽¹⁾ EUVL L 396, 30.12.2006, s. 1.

⁽²⁾ Lisätietoja viraston toimivaltuuksista ja toiminnasta esitetään sen sivustolla: www.echa.europa.eu.

⁽³⁾ Tilinpäätöslaskelmat sisältävät taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, nettovarallisuuden muutoksia koskevan laskelman sekä yhteenvedon keskeisistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja muut liitetiedot.

⁽⁴⁾ Kertomukset talousarvion toteuttamisesta käsittävät kertomukset, joissa on aggregoitu kaikki talousarviotapahtumat ja talousarvion liitetiedot.

Tilien luotettavuus*Lausunto tilien luotettavuudesta*

5. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että viraston tilinpäätös 31. joulukuuta 2016 päättyneeltä varainhoitovuodelta antaa kaikilta olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot viraston taloudellisesta asemasta 31. päivältä joulukuuta 2016 sekä toimien tuloksista, rahavirroista ja nettovarallisuuden muutoksista mainittuna päivänä päättyneeltä varainhoitovuodelta viraston varainhoitoasetuksen ja komission tilinpitäjän vahvistamien kirjanpitosääntöjen mukaisesti. Kirjanpitosäännöt perustuvat kansainvälisesti hyväksytyihin julkisen sektorin tilinpäätösstandardeihin.

Tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus**TULOT***Lausunto tilien perustana olevien tulojen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta*

6. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31 päivänä joulukuuta 2016 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat tulot ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

MAKSUT*Lausunto tilien perustana olevien maksujen laillisuudesta ja asianmukaisuudesta*

7. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 31 päivänä joulukuuta 2016 päättyneen varainhoitovuoden tilien perustana olevat maksut ovat kaikilta olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

Toimivan johdon ja hallintoelinten velvollisuudet

8. Toimiva johto vastaa SEUT:n 310–325 artiklan ja viraston varainhoitoasetuksen mukaisesti tilinpäätöksen laatimisesta ja esittämisestä kansainvälisesti hyväksytyjen julkisen sektorin tilinpäätösstandardien pohjalta sekä tilien perustana olevien toimien laillisuudesta ja asianmukaisuudesta. Tähän velvollisuuteen kuuluu suunnitella, ottaa käyttöön ja ylläpitää sisäiset kontrollit, joiden pohjalta on mahdollista laatia ja esittää tilinpäätös, jossa ei ole petoksesta tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä. Toimivan johdon vastuulla on lisäksi varmistaa, että tilinpäätöksessä mainitut toiminnot, rahoitustoimet ja tiedot ovat niitä sääntelevien normien mukaisia. Viraston toimiva johto on viime kädessä vastuussa tilien perustana olevien toimien laillisuudesta ja asianmukaisuudesta.

9. Kun toimiva johto laatii tilinpäätöstä, sen vastuulla on arvioida viraston kykyä jatkaa toimintaansa. Toimivan johdon on tuotava tarvittaessa esiin toiminnan jatkuvuuteen liittyvät seikat ja laadittava tilinpäätös toiminnan jatkuvuuden periaatteen pohjalta.

10. Hallintoelinten vastuulla on valvoa organisaation tilinpäätösraportointia.

Tarkastajan velvollisuudet tilien ja niiden perustana olevien toimien tarkastamisen yhteydessä

11. Tilintarkastustuomioistuimen tavoitteena on saada kohtuullinen varmuus siitä, onko viraston tilinpäätöksessä olennaisia virheellisyksiä ja ovatko tilien perustana olevat toimet lailliset ja asianmukaiset, ja antaa tarkastuksensa perusteella Euroopan parlamentille ja neuvostolle tai muille asianomaisille vastuuvapauden myöntäville viranomaisille tarkastuslausuma tilien luotettavuudesta sekä tilien perustana olevien toimien laillisuudesta ja asianmukaisuudesta. Kohtuullisella varmuudella tarkoitetaan korkeaa varmuustasoa. Kohtuullinen varmuus ei kuitenkaan ole tae siitä, että tarkastuksessa havaitaan kaikki olennaiset virheellisydet ja noudattamatta jättämiset. Virheellisydet ja noudattamatta jättämiset voivat johtua petoksista tai virheistä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

12. Tarkastuksessa suoritetaan toimenpiteitä, joiden avulla hankitaan tarkastusevidenssiä tilinpäätökseen sisältyvistä luvuista ja siinä esitettävistä muista tiedoista sekä tilien perustana olevien toimien laillisuudesta ja asianmukaisuudesta. Toimenpiteiden valinta perustuu tarkastajan harkintaan ja arvioon siitä, kuinka suuri on riski, että petoksista tai virheistä johtuen tilinpäätökseen sisältyy olennaisia virheellisyyksiä tai että tilien perustana olevien toimien kohdalla on jätetty olennaisella tavalla noudattamatta Euroopan unionin lainsäädäntökehyksen vaatimuksia. Näitä riskejä arvioidessaan tarkastaja arvioi sisäisiä kontroleja, jotka ovat relevantteja tilinpäätöksen laatimisen ja sen oikein esittämisen sekä tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden kannalta. Tämän pohjalta tarkastaja suunnittelee olosuhteisiin nähden asianmukaiset tarkastustoimenpiteet, mutta tarkoituksena ei ole esittää lausuntoa sisäisten kontrollien vaikuttavuudesta. Tarkastukseen kuuluu myös sovellettujen tilinpäätösperiaatteiden asianmukaisuuden ja toimivan johdon esittämien kirjanpidollisten arvioiden kohtuullisuuden sekä tilien yleisen esittämistavan arvioiminen.

13. Tulojen alalla tilintarkastustuomioistuin tarkastaa komissiolta saadun tuen ja arvioi tarvittaessa menettelyt, joilla virasto kerää palkkioita ja muita tuloja.

14. Menojen alalla tilintarkastustuomioistuin tarkastaa maksutapahtumat, kun menot ovat aiheutuneet ja ne on kirjattu ja hyväksytty. Ennakkomaksut tarkastetaan, kun varojen vastaanottaja esittää tositteet siitä, että varat on käytetty asianmukaisesti, ja virasto hyväksyy tosittien ennakkomaksun tilinpidollisen selvittämisen yhteydessä joko samana vuonna tai myöhemmin.

15. EU:n varainhoitoasetuksen 208 artiklan 4 kohdassa säädetyn mukaisesti ⁽⁵⁾ tilintarkastustuomioistuin on tätä kertomusta ja tarkastuslausumaa laatiessaan ottanut huomioon riippumattoman ulkopuolisen tarkastajan viraston tilien osalta suorittaman tarkastustyön.

Muu seikka

16. Asettamatta lausuntoa kyseenalaiseksi tilintarkastustuomioistuin pyytää kiinnittämään huomiota siihen, että Yhdistynyt kuningaskunta ilmoitti Eurooppa-neuvostolle 29. maaliskuuta 2017 päätöksestään erota Euroopan unionista. Erojärjestelyjä koskevasta sopimuksesta neuvotellaan vastaisuudessa. Osa viraston talousarvion rahoituksesta on peräisin EU:n talouden toimijoiden suorittamista maksuista. Maksujen määrä vaihtelee vuosittain rekisteröitävien aineiden määrän mukaan. On mahdollista, että viraston tulot vähenevät, koska Yhdistynyt kuningaskunta on päättänyt erota unionista.

17. Jäljempänä esitettävät huomautukset eivät aseta tilintarkastustuomioistuimen lausuntoa kyseenalaiseksi.

HUOMAUTUKSET BUDJETTIHALINNOSTA

18. Seuraavalle varainhoitovuodelle siirrettyjen sidottujen määrärahojen osuus oli edelleen suuri osastossa 3 (REACH-toimintamenot): niiden määrä oli 10,1 miljoonaa euroa eli 39 prosenttia (2015: 7,3 miljoonaa euroa eli 32 prosenttia). Osuus on vielä suurempi osastossa 4 (biosideja koskevat toimintamenot): 1,3 miljoonaa euroa eli 68 prosenttia (vuonna 2015: 1,5 miljoonaa euroa eli 74 prosenttia). Näin suuren määrän siirtäminen seuraavalle varainhoitovuodelle on vastoin talousarvion vuotuisperiaatetta. Virasto voi harkita jaksotettujen talousarviomäärärahojen käytön lisäämistä. Tällä tavoin otettaisiin paremmin huomioon tapahtumien monivuotisuus ja sopimusten tekemisen, toimitusten ja maksujen väliset väistämättömät viipeet.

HUOMAUTUKSET SISÄISESTÄ VALVONNASTA

19. Virasto edistää biosidivalmisteasetuksen mukaisesti biosidiaineiden ja -valmisteiden markkinoiden toimintaa. Komission sisäisen tarkastuksen osasto totesi marraskuussa 2016 antamassaan tarkastuskertomuksessa, että viraston biosidivalmisteasetuksen mukaisiin prosesseihin ja toimintaan liittyvä sisäisen valvonnan järjestelmä on suunniteltu ja pantu käytännössä täytäntöön vaikuttavalla ja tehokkaalla tavalla. Sisäisen tarkastuksen osasto ei havainnut suuria puutteita, mutta katsoi, että tietyissä kohdin on edelleen parantamisen varaa. Virasto ja komission sisäisen tarkastuksen osasto ovat sopineet korjaavia toimenpiteitä koskevasta suunnitelmasta.

MUITA HUOMAUTUKSIA

20. Toisin kuin useimpien muiden virastojen kohdalla kemikaalivirastolta ei sen perustamisasetuksessa nimenomaisesti vaadita toiminnan ulkoisia arviointia, jotka ovat tuloksellisuuden arvioinnin keskeisiä osatekijöitä.

⁽⁵⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) N:o 966/2012 (EUVL L 298, 26.10.2012, s. 1).

AIEMPINA VUOSINA ESITETTYJEN HUOMAUTUSTEN SEURANTA

21. *Liitteessä* on yhteenveto korjaavista toimenpiteistä, jotka virasto on toteuttanut tilintarkastustuomioistuimen aiempina vuosina esittämien huomautusten perusteella.

Tilintarkastustuomioistuimen IV jaosto on tilintarkastustuomioistuimen jäsenen Baudilio TOMÉ MUGURUZAN johdolla hyväksynyt tämän kertomuksen Luxemburgissa 12. syyskuuta 2017 pitämässään kokouksessa.

Tilintarkastustuomioistuimen puolesta

Klaus-Heiner LEHNE

presidentti

LIITE

Aiempina vuosina esitettyjen huomautusten seuranta

Vuosi	Tilintarkastustuomioistuimen huomautus	Korjaavan toimenpiteen tilanne (Toteutettu / Kesken / Tekemättä / Ei relevantti)
2014	Viraston uusiin tehtäviin kuuluu biosidivalmisteita koskevan asetuksen täytäntöönpano. Täytäntöönpanomenettelyistä aiheutuneet menot piti periaatteessa kattaa kyseisten valmisteiden rekisteröintiin liittyvillä hakemusmaksuilla. Vuonna 2014 kerätyt maksut kattoivat kuitenkin menoista ainoastaan 17 prosenttia. Loppuosa rahoitettiin viraston talousarvioon maksetuilla unionin rahoitusosuuksilla (6,3 miljoonaa euroa) ja EFTA-maiden rahoitusosuuksilla (0,2 miljoonaa euroa) ⁽¹⁾ .	Kesken
2015	Virasto maksaa 50 prosenttia henkilöstönsä Helsingin Eurooppakoulua käyvien lapsien iltapäivähoitokuluista. Sen rahoitusosuus on enintään 1 000 euroa lasta kohti vuodessa; vuonna 2015 kokonaismäärä oli noin 95 000 euroa. Viraston johtaja hyväksyi kyseisen sosiaalialan toimenpiteen vuonna 2008, mutta siitä ei ilmoitettu budjettivallan käyttäjälle talousarviomenettelyn yhteydessä ⁽²⁾ .	Toteutettu
2015	Seuraavalle varainhoitovuodelle siirrettyjen sidottujen määrärahojen osuus oli suuri osastossa 4 (biosideja koskevat toimintamenot): niiden määrä oli 1,5 miljoonaa euroa eli 74 prosenttia. Ne koskivat lähinnä yhtä IT-alan suurhanketta (1,4 miljoonaa euroa). Hanke voitiin aloittaa vasta vuoden 2015 toisella puoliskolla, kun sen rahoittamiseen riittävät maksutulot oli saatu kerätyksi.	Ei relevantti

⁽¹⁾ Vuonna 2015 kerätyt maksut kattoivat 62 prosenttia asianomaisista menoista.

⁽²⁾ Asetus N:o 31/ETY, 11/Euratom Euroopan talousyhteisön ja Euroopan atomienergiajärjestön virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen ja näiden yhteisöjen muuta henkilöstöä koskevien palvelussuhteen ehtojen vahvistamisesta (EYVL 45, 14.6.1962, s. 1385/62), 1 e artikla.

VIRASTON VASTAUS

19. Suurimmat määrärahasiirrot johtuvat monivuotisista tietotekniikan kehityshankkeista ja esittelijöiden aineen arviointia koskevista sopimuksista, jotka kattavat lainmukaisen 12 kuukauden jakson ja jotka alkavat säännöllisesti päivitettävän yhteisön toimintasuunnitelman hyväksymisestä maaliskuussa. Jälkimmäisille virasto on jo luonut oman budjettikohdan vuotta 2017 varten, mikä vähentää nimellisten määrärahasiirtojen osuutta vuonna 2017 ja sitä seuraavina vuosina. Myös tietotekniikkakustannusten osalta kemikaalivirasto harkitsee mahdollisuutta ottaa tulevaisuudessa käyttöön omat budjettikohdat.

20. Huomioitu.

21. Kemikaaliviraston perustamisasetuksessa määritettiin viraston ensimmäinen ulkoinen arviointi suoritettavaksi vuonna 2012, ks. 75 artiklan 2 kohta. Komissio otti tarkastuksen asianmukaisesti tehtäväkseen ulkoisen toimeksisaajan (PwC) avustuksella. Vaikka kemikaaliviraston perustamisasetus ei sitä nimenomaisesti edellytä, komissio tilasi vuonna 2016 parempaa sääntelyä koskevien EU:n arviointiohjeiden mukaisesti toisen kemikaaliviraston suoritusta koskevan ulkoisen arviointitutkimuksen (Deloitte ja VVA). Konsulttien raportti on saatavilla osoitteessa

https://ec.europa.eu/growth/sectors/chemicals/reach_en.

Kun komissio vuonna 2017 hyväksyy oman REACHiä koskevan arviointikertomuksensa, virasto ryhtyy asianmukaisesti seurantatoimiin käsitelläkseen komission virallisen kertomuksen suosituksia.
